

Ilmastolaki 2022

kuuleminen MmV

Jyrki Haataja, aluekehityksen johtava asiantuntija

Juha Tuononen, metsänhoidon asiantuntija

17.3.2022

Esityksen sisältö

1. Suomen metsäkeskuksen tehtävät
2. Alueelliset metsäohjelmat (AMO)
3. Ilmastokestävä metsänhoito
4. Kommentit ehdotukseen Ilmastolaiksi
- (5. Suomen metsäkeskus, yleisesittely, tiedoksi)

Suomen metsäkeskus

Kasvavaa arvoa metsistä

Metsäkeskus

Suomen metsäkeskus

Suomen metsäkeskus kerää ja jakaa tietoa Suomen metsistä. Se neuvoo ja kouluttaa metsänomistajia metsien hoidossa, kestävässä hyödyntämisessä ja suojelussa.

Lisäksi Metsäkeskus valvoo, että yritykset ja yksityishenkilöt noudattavat metsää koskevia lakeja.

Metsäkeskus edistää sitä, että metsiin perustuvat elinkeinot ovat mahdollisimman monipuolisia ja toiminta on kannattavaa.

Metsäkeskuksen toimintaa ohjaa ja rahoittaa maa- ja metsätalousministeriö.

Alueelliset metsäohjelmat, ilmastoviisas metsätalous

Alueelliset metsäohjelmat (14) (AMO)

- Metsien merkitys kansallisessa ilmastotyössä on erittäin merkittävä niiden suuren hiilinielu- ja hiilivarastopotentiaalin takia.
- Metsät ovat ilmastopolitiikassa merkittävä työkalu ja jopa ratkaisu monen muun tekijän ollessa vain toimia vaativana taakkana laskennassa.
- Ilmasto-teemalla on tänä päivänä vahva kytkentä metsien monipuoliseen hyödyntämiseen. Kansallisessa metsästrategia 2030:ssä Ilmastoviisas metsätalous on yksi strategisista hankkeista siihen kuuluvine toimenpiteineen.
- Vuonna 2020 Metsäkeskuksen johdolla valmistelluissa neljässätoista alueellisessa metsäohjelmassa (AMO) vuosille 2021–2025 Ilmastoviisas metsätalous on mukana yhtenä kymmenestä pääteemasta / toimintalinjasta niihin liittyvine toimenpiteineen
- Esimerkkinä Pohjois-Pohjanmaan metsäohjelma 2021-2025 / Ilmastoviisas metsätalous (seuraava dia).

Pohjois-Pohjanmaan metsäohjelma 2021-2025

Ilmastoviisaan metsätalouden tavoitteet ja toimenpiteet:

- Puuntuotannossa tunnistetaan ja hyödynnetään mahdollisuuksia ja menetelmiä lisätä hiilensidontaa ja vähentää hiilen vapautumista
- Tuetaan luonnonhoidon toimenpiteillä metsien hiilivaraston ja monimuotoisuuden säilymistä
- Puulla korvataan fossiilisia raaka-aineita tuotteiden valmistuksessa, rakentamisessa ja energiantuotannossa.
- Yhteensä 10 toimenpide-esitystä tässä teemassa (ks. SMK lausunto)

Ilmastokestävä metsänhoito

Ilmastokestävä metsänhoito - käytäntö

- Vahvistetaan metsien sopeutumista ilmastonmuutokseen ja hillitään ilmastonmuutosta metsänhoidon valinnoilla.
- Sopeutumiskyvyn vahvistaminen
 - Metsien terveydestä ja elinvoimaisuudesta huolehtiminen.
 - Ilmastomuutoksen tuomien riskien minimointi.
 - Hyödynnetään ilmastonmuutoksen tuoma lisäkasvu.
- Ilmastonmuutoksen hillintä
 - Hiilensidonnain ja hiilen varastoinnin ylläpito ja kasvattaminen puustoon ja maaperään.
 - Kasvihuonekaasupäästöjen ja ravinnehuuhtoutumien minimointi.
 - Hiilen varastointia on mahdollista jatkaa puupohjaisissa tuotteissa.

ILMASTOKESTÄVÄ METSÄTALOUS –OPETUSMATERIAALI:

<https://tapio.fi/projektit/ilmastokestava-metsatalous-opetusmateriaali-metsaalan-opettajille/>

Sopeutumisessa tärkeintä

- Ilmastonmuutoksen tuhoriskien tunnistaminen ja niihin varautuminen.
- Metsänhoitotoimenpiteiden suunnitelmallisuus ja oikea-aikaisuus riskien hallitsemiseksi.
- Kasvupaikan mukaisen puulajin valinta, laajojen yhden puulajin metsiköiden välttäminen.
- Tavoitteellinen sekametsien perustaminen ja suosiminen kasvatuksessa tuhoriskien minimoimiseksi.
- Monimuotoisuuden turvaaminen vahvistaa ekosysteemiä.
- Juurikäävän torjunta.
- Suometsien käsittelymenetelmissä huolehditaan vesiensuojelusta ja pohjaveden pinnan tason säätelystä.

Ilmastonmuutoksen hillinnässä keskeistä

- Aktiiviset, suunnitelmalliset ja oikea-aikaiset metsänhoidon toimenpiteet, joilla
 - vahvistetaan hiilensidontaa ja varastointia puustoon ja maaperään
 - ehkäistään ravinnehuuhtoumia ja kasvihuonekaasujen vapautumista maaperästä; Erytishuomio suometsien käsittelyyn.
- Harvennukset nopeuttavat puuston järeytymistä.
 - Puutuotteilla voidaan hillitä ilmastonmuutosta.
 - Hiilen varastointia on mahdollista jatkaa puutuotteissa.
 - Parhaiten hiili varastoituu pitkäkestoissa puutuotteissa, kuten rakenteissa.
- Huolehtimalla metsien elinvoimaisuudesta (sopeutumisesta) huolehditaan myös niiden hiilensidontakyvystä (hillintäkyvystä) tulevaisuudessa.

Yksityiskohtaiset kommentit lakiesitykseen

Luku 1, yksityiskohtaiset kommentit

1 luku: Yleiset säännökset

- 1 § Lain tarkoitus
 - 2 § Lain ja suunnittelujärjestelmän tavoitteet
 - 3 § Soveltamisala
 - 4 § Vaikutukset muuhun suunnitteluun ja päätöksentekoon
 - 5 § Ilmastonmuutoksen hillitsemistä ja siihen sopeutumista edistävät toimet
 - 6 § Määritelmät
- On tärkeää, että laissa on määritelty keskeiset termit, jotta lain yhtenäinen tulkinta on mahdollista.
 - Maankäyttösektorilla keskeinen tekijä hiilitaseessa on hiilivarasto kasvihuonekaasujen päästöjen ja poistumien lisäksi. Se tulisi sisällyttää määritelmiin ja myös seurantaan.
 - Määritelmiin tulisi lisätä, että ilmastonmuutokseen sopeutuminen turvaa myös hiilinielujen vahvistamisen.

Luku 2, yksityiskohtaiset kommentit (1/2)

2 luku, Suunnittelujärjestelmä

7 § Ilmastopolitiikan suunnittelujärjestelmä

8 § Ilmastopolitiikan suunnitelmien yleiset vaatimukset

9 § Pitkän aikavälin ilmastosuunnitelma

10 § Kansallinen ilmastonmuutokseen sopeutumissuunnitelma

11 § Keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelma

12 § Maankäyttösektorin ilmastosuunnitelma

13 § Ilmastopolitiikan suunnitelmien valmistelu

14 § Saamelaiskulttuurin edistäminen

- Suunnittelujärjestelmä sisältää monia eri aikaan valmisteltavia suunnitelmia, joiden sisältöjen koordinointi tukemaan samaa, yhteistä tavoitetta tulee olemaan haasteellista, etenkin kun suunnitelmia tehdään eri hallituskausilla. Miten valmistelussa saadaan pidettyä pitkän aikavälin tavoitteet kirkkaina ja toimenpiteet pitkäjänteisinä ja vaikuttavina?
- Eri suunnitelmien tarkastaminen tai suunnitelmista poikkeaminen tulee olla mahdollista niiden toteutuksen aikana esimerkiksi yllättävien kriisien takia.

Luku 2, yksityiskohtaiset kommentit (2/2)

2 luku, Suunnittelujärjestelmä

7 § Ilmastopolitiikan suunnittelujärjestelmä

8 § Ilmastopolitiikan suunnitelmien yleiset vaatimukset

9 § Pitkän aikavälin ilmastosuunnitelma

10 § Kansallinen ilmastonmuutokseen sopeutumissuunnitelma

11 § Keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelma

12 § Maankäyttösektorin ilmastosuunnitelma

13 § Ilmastopolitiikan suunnitelmien valmistelu

14 § Saamelaiskulttuurin edistäminen

- Ilmastolain ja sen suunnitelmien vaikuttavuus ja vaikutusten arvioiminen etukäteen mahdotonta. Sen mukaisten suunnitelmien sisällöt tulisi kuvata tarkemmin.
- Suunnittelujärjestelmä sisältää monta erillistä suunnitelmaa, mutta kansallinen energiastrategia puuttuu tästä yhteydessä kokonaisuudesta. Energian käyttö keskeisenä päästölähteenä tulisi huomioida omana osanaan ilmastolain suunnittelujärjestelmän kokonaisuudessa.
- Kansalaisten vahva osallistaminen on tärkeää. Osallistamisen keinot ja kohderyhmät tulisi kuvata tarkemmin.

Luku 3, yksityiskohtaiset kommentit

3 luku, Raportointi ja seuranta

15 § Selonteko eduskunnalle

16 § Ilmastopolitiikan suunnitelmien toteutumisen seuranta

17 § Ilmastopolitiikan suunnitelmien muuttaminen

18 § Ilmastovuosikertomus

- Kansalliseen kasvihuonekaasujen inventaariojärjestelmään on rakennettava myös järjestelmä kasvihuonekaasujen alueellisen tiedon tuottamiselle. Lakiesityksen perustelujen mukaan myöhemmin vuonna 2022 lainsäädäntöön lisättäisiin velvoite laatia ilmastosuunnitelmat kunta-, seutu- tai maakuntatasolla. Siksi on tarkoituksenmukaista, että kansallisessa seurantajärjestelmässä tulisi olla myös maakunnallisen seurannan osa, jotta jatkossa päätettävät maakuntien ilmastosuunnitelmat saataisiin laadittua yhteisen ja kansallisen seurannan kanssa yhtenäisen tietopohjan mukaisesti. Suunnitelmat sekä niiden seuranta olisivat siten vertailukelpoisia keskenään.

Luku 4, yksityiskohtaiset kommentit

4 luku, Viranomaiset ja muut toimijat

Kommentit:

19 § Viranomaisten tehtävät

20 § Suomen ilmastopaneeli

21 § Saamelainen ilmastoneuvosto

Luku 5, yksityiskohtaiset kommentit

5 luku, Voimaantulo

22 § Voimaantulo

23 § Siirtymäsäännökset

Siirtymäsäännökset

Laki voimaan 1.7.2022 =>

- *Pitkän aikavälin ilmastosuunnitelma viimeistään vuonna **2025**.*
- *Kansallinen ilmastonmuutoksen sopeutumissuunnitelma viimeistään vaalikaudella **2027—2031**.*
- *Keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelma viimeistään vaalikaudella **2023—2027**.*
- *Maankäyttösektorin ilmastosuunnitelma viimeistään vaalikaudella **2027—2031**.*

Miten on mahdollista hyväksyä suunnitellun kaltaisia ylettömän pitkiä siirtymäaikoja?

Kiitos mielenkiinnostasi!

Suomen metsäkeskus

Kasvavaa arvoa metsistä

Metsäkeskus

Suomen metsäkeskus

Suomen metsäkeskus kerää ja jakaa tietoa Suomen metsistä. Se neuvoo ja kouluttaa metsänomistajia metsien hoidossa, kestävässä hyödyntämisessä ja suojelussa.

Lisäksi Metsäkeskus valvoo, että yritykset ja yksityishenkilöt noudattavat metsää koskevia lakeja.

Metsäkeskus edistää sitä, että metsiin perustuvat elinkeinot ovat mahdollisimman monipuolisia ja toiminta on kannattavaa.

Metsäkeskuksen toimintaa ohjaa ja rahoittaa maa- ja metsätalousministeriö.

Organisaatio

Metsäkeskuksen uusi organisaatio aloitti 1.3.2022

Metsäkeskus

Ministeriö

Johtokunta

Johtaja

Sisäinen
tarkastus

Johtaja Ari
Eini

Metsäkeskuksen ydinpalvelut

Muut palvelut

Elinkeinopalvelut

- Metsään.fi -palvelu
- Metsänomistajien ja metsäalan toimijoiden neuvonta ja koulutus
- Metsä- ja luontopalvelu- sekä puualan yritysneuvonta
- Asiakastuki
- Alueelliset metsäohjelmat, maakunnalliset metsäneuvostot ja muu alueellinen yhteistyö
- Täydentävän rahoituksen kehittämishankkeet
- Elinkeinopalveluita johtaa elinkeinojohtaja Anssi Niskanen.

Metsätieto- ja tarkastuspalvelut

- Metsälainsäädännön toimeenpano ja siihen liittyvät tietoaaineistot
- Metsätalouden tukien ja korvausten hallinnointi
- Metsä- ja luontotiedon tuotanto, ylläpito ja hyödyntäminen
- Metsä- ja luontotietoekosysteemin kehittäminen
- Metsätalouden tiedon luovutukset ja tiedonkäyttöluvat
- Metsätieto- ja tarkastuspalveluita johtaa metsäjohtaja Anna Rakemaa.

Hallintopalvelut

Talous-, henkilöstö- ja yleishallinnon tehtävät, hallintojohtaja Jorma Tolonen

Kehityspalvelut

Järjestelmien kehittäminen ja ylläpito, tietohallinto, kehitysjohtaja Tapani Hämäläinen

Viestintä- ja asiakkuuspalvelut

Viestintä, tietopalvelutiimi ja asiakaskokemuksen johtaminen, viestintä- ja asiakkuusjohtaja Nilla Hietämäki

Elinkeinopalvelut, asiakastyön tulokset 2021

Metsänomistaja-asiakkaat

- 8 034 tapaamista
- 2 050* aktivoitunutta omistajaa
- 473 metsätilan omistusjärjestelyä
- Suositteluindeksi (NPS**) 70 %

Yritys- ja yhteisöasiakkaat

- 676 tapaamista
- 1 260 toteutettua toimenpidettä
- Suositteluindeksi (NPS) 70 %

* Vuonna 2020

**NPS eli Net Promoter Score on kansainvälinen asiakasuskollisuuden mittari. Se mittaa asiakkaan suositteluhalukkuutta ja tyytyväisyyttä yhden kysymyksen avulla.

Metsätieto- ja tarkastuspalvelut, tulokset 2021

Metsälain toimeenpano

- 141 233 metsänkäyttöilmoitusta
- 5 096 maastotarkastusta (metsälaki + kemera)
- 754 digitaalista tarkastusta
- 292 hirvivahinkoarvioita

Kemera-tuki vuonna 2022

- Myöntämisvaltuutta 80,7 miljoonaa euroa
- Keskimäärin 70 000 käsiteltyä kemera-asiakirjaa vuosittain.

Metsä- ja luontotiedon ylläpito ja jakelu

- 2 150 000 ha vuodessa

Avoimen metsä- ja luontotiedon käyttö

- Tietoa siirretty 39 555 GiB
- Rajapintapalveluiden kutsuja 105 532 226 kappaletta
- Karttapalveluiden katselukertoja 182 219